

การสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารสูงสุดด้านการเงิน (CFO - Chief Financial Officer Survey)

รศ.ดร.สันติ ธีรพัฒน์*

รศ.ดร.อนันต์ชัย คงจันทร์*

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้จึงมีจุดมุ่งหมายสำคัญที่จะสำรวจความคิดเห็นจากผู้บริหารสูงสุดด้านการเงินในองค์กรธุรกิจไทยที่มีต่อเศรษฐกิจไทยในภาพรวม ผลจากการสำรวจพบว่า ผู้บริหารสูงสุดด้านการเงินส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า เศรษฐกิจไทยในไตรมาสสุดท้ายของปี 2550 จะมีอัตราการขยายตัวที่ลดลง รวมทั้งฐานะทางการเงินจะลดลงในไตรมาสสุดท้ายด้วย ซึ่งการที่ฐานะทางการเงินที่ลดลงจะมีผลกระทบต่อกำไรสุทธิและการจ่ายเงินปันผล โดยที่กำไรสุทธิจะลดลงและการจ่ายเงินปันผลก็จะลดลง

สำหรับการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะตลาดหุ้นไทย พบว่า ผู้บริหารสูงสุดด้านการเงิน เห็นว่าดัชนี SET ในสิ้นปี 2550 นี้ น่าจะอยู่ที่ระหว่าง 851- 900 จุด และมีโอกาสสูงสุดถึงระดับ 1,000 จุด และดัชนีคาดหวังว่าจะเป็นไปมากที่สุดโดยเฉลี่ย คือระดับ 823.30 จุด

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการคอร์รัปชันในภาครัฐและภาคเอกชน ผลการสำรวจพบว่า ผู้บริหารสูงสุดด้านการเงินมีความเห็นว่ารัฐบาลชุดปัจจุบันมีปัญหาการคอร์รัปชันลดลง และมีความโปร่งใสมากกว่ารัฐบาลชุดเดิมสำหรับในภาคเอกชน มีความเห็นว่าปัญหาการคอร์รัปชันและบรรษัทภิบาลไม่มีการเปลี่ยนแปลง

* รองศาสตราจารย์ประจำคณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Abstracts

The purpose of this research was to investigate Chief Financial Officers (CFO) opinions towards overall economic situation. The results of the study showed that majority of the respondents expected that Thai economy of last quarter 2007 would expand at decreasing rate. In addition, decreasing economic growth rate, coupled with would definitely impact net profit and dividend.

For their opinions toward Stock Exchange condition, the CFOs pointed out that SET Index at the end of 2007 would be between 851-900 and the highest would be 1000. The most likely SET Index would be 823.30.

For their opinions towards corruption problems both in public and in private sectors, the respondents believed that there was less corruption problems and more transparency in the current government. In addition, for private sector, there was no significant change in corruption and corporate governance.

ผู้บริหารสูงสุดด้านการเงิน (CFO - Chief Financial Officer) ถือว่าเป็นผู้บริหารระดับสูงขององค์กรที่มีบทบาทสำคัญค่อนข้างมาก เนื่องจากเป็นผู้ที่มีหน้าที่วางแผนทางการลงทุน หาแหล่งเงินทุน และจัดทำงบประมาณของบริษัท นอกจากนั้น ผู้บริหารสูงสุดด้านการเงินยังเป็นผู้หนึ่งในคณะกรรมการบริหารขององค์กรและเป็นผู้ช่วยผู้บริหารสูงสุดขององค์กร (CEO- Chief Executive Officer) ในการบริหาร

จัดการภายในองค์กร ดังนั้น ผู้บริหารสูงสุดด้านการเงินจึงเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถด้านกลยุทธ์ การบริหาร และเทคนิคในการในการวัดผลดำเนินงานใหม่ ๆ เช่น การวัดมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐกิจ (EVA-Economic Value Added) และมีโอกาสก้าวไปสู่ผู้บริหารระดับสูงในองค์กรในอนาคต

จากบทบาทหน้าที่และความสำคัญดังกล่าว ทำให้ความคิดเห็นและมุมมองของผู้บริหารสูงสุดด้านการเงินเป็นข้อมูลสำคัญทางเศรษฐกิจประเภทหนึ่ง ที่สามารถสะท้อนภาพเศรษฐกิจของประเทศในปัจจุบัน และคาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตได้เป็นอย่างดี จึงเป็นกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมสำหรับการสำรวจความคิดเห็นทางด้านเศรษฐกิจในประเด็นที่สำคัญ ๆ เช่น หลักเกณฑ์กันเงินสำรองไว้ร้อยละ 30 ของผู้มีถิ่นฐานอยู่นอกประเทศ จากธนาคารแห่งประเทศไทย ความคิดเห็นเกี่ยวกับการค้าเสรี (FTA-Free Trade Area) เป็นต้น ตลอดจนการใช้เทคนิคการบริหารในทางปฏิบัติงาน เช่น การบริหารความเสี่ยง การวัดผลการดำเนินงาน

ดังจะเห็นได้จากการที่มหาวิทยาลัยชั้นนำทางธุรกิจในประเทศสหรัฐอเมริกา เช่น Duke University ได้จัดทำการศึกษาความคิดเห็นผู้บริหารสูงสุดด้านการเงินขึ้นเป็นประจำ

ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงมีจุดมุ่งหมายสำคัญที่จะสำรวจความคิดเห็นจากผู้บริหารสูงสุดด้านการเงินในองค์กรธุรกิจไทย ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชนและวงวิชาการทางด้านบริหารธุรกิจ

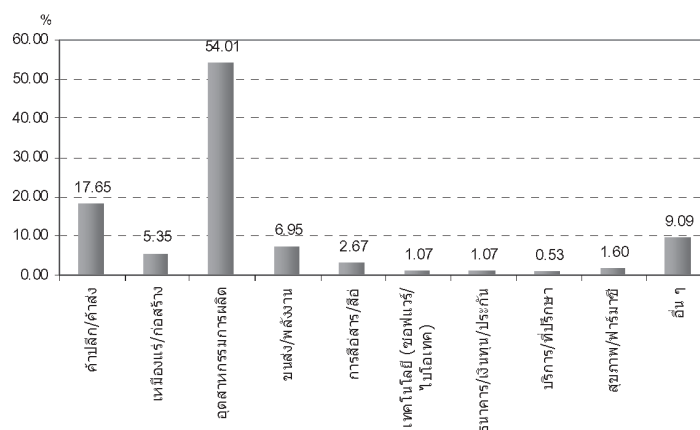
ประชากรของการวิจัยได้แก่ ผู้บริหารสูงสุดด้านการเงิน (Chief Financial Officer (CFO)) ของทั้งบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ และไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในประเทศไทย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสำรวจ คือ ผู้บริหารสูงสุดด้านการเงิน (Chief Financial Officer (CFO)) จาก

บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ และไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ จำนวน 1,000 บริษัท โดยใช้แหล่งข้อมูลจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และหนังสือ Top 1,000 Thai Company ซึ่งการเลือกตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple random Sampling) และจากส่งแบบสอบถามไปยังบริษัทตัวอย่างทั้งสิ้น 1,000 บริษัท มีผู้ตอบกลับร้อยละ 19.40

โดยแบบสอบถามที่ตอบกลับนั้น เป็นกลุ่มธุรกิจที่มีขนาดยอดขายเกินกว่า 5 พันล้านบาทต่อปี จำนวน 51.08% รองลงมาเป็นธุรกิจที่มีขนาดยอดขายระหว่าง 1 - 4 พันล้านบาทต่อปี จำนวน 45.70% และประเภทของธุรกิจที่ตอบแบบสอบถามมากที่สุด ได้แก่ อุตสาหกรรมการผลิต จำนวน 54.01% รองลงมาได้แก่ ธุรกิจประเภทค้าปลีก/ค้าส่ง จำนวน 17.65% (แผนภาพที่ 1)

แผนภาพที่ 1 จำนวนร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งคืน แยกตามประเภทอุตสาหกรรม

นอกจากนั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้จากยอดขายต่างประเทศมากกว่า 50% ของรายได้ทั้งหมด

(35.29%) รองลงไม่มีรายได้จากยอดขายต่างประเทศระหว่าง 1%- 24% จำนวน 31.02% (ตารางที่ 1)

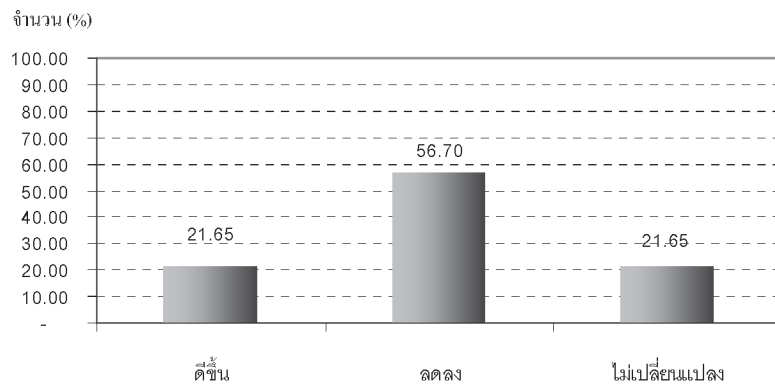
ตารางที่ 1 ลักษณะของบริษัทแยกตามประเภทรายได้

รายได้จากยอดขายต่างประเทศ	จำนวนร้อยละของบริษัท
0%	20.86
1-24%	31.02
25-50%	12.83
มากกว่า 50%	35.29

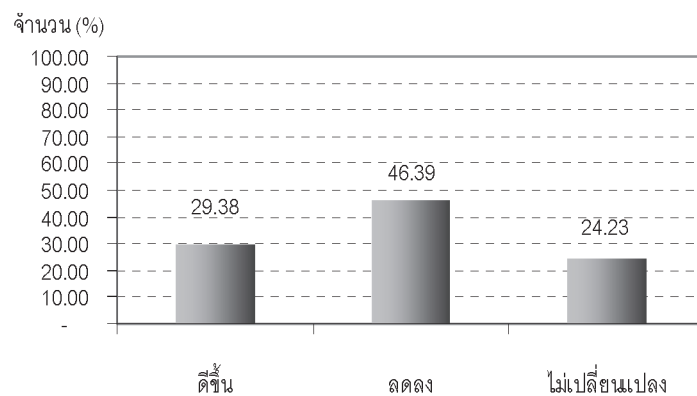
จากการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพรวมเศรษฐกิจพบว่า ผู้บริหารสูงสุดด้านการเงินร้อยละ 56.70 มีความคิดเห็นว่า เศรษฐกิจไทยในไตรมาสสุดท้ายจะมีอัตราการขยายตัวที่ลดลง ส่วนที่คิดว่าดีขึ้นหรือไม่เปลี่ยนแปลงมีจำนวนเท่ากันคือ 21.65%

ในด้านความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบของภาวะเศรษฐกิจต่อฐานะทางการเงิน ผู้บริหารสูงสุดด้านการเงินส่วนใหญ่เห็นว่าฐานะทางการเงินจะลดลงในไตรมาสสุดท้าย (จำนวน 46.39%) รองลงไปเห็นว่าฐานะทางการเงินจะดีขึ้น (29.38%) และเห็นว่าไม่เปลี่ยนแปลงมีจำนวน 24.23% (แผนภาพที่ 2 และ 3)

แผนภาพที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเชื่อมั่นในภาวะเศรษฐกิจไทยในไตรมาสสุดท้าย

แผนภาพที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับฐานะทางการเงินของบริษัทในไตรมาสสุดท้าย

ทั้งนี้ ผู้บริหารส่วนใหญ่เห็นว่าการที่ฐานะทางการเงินที่ลดลงจะมีผลกระทบต่อกำไรสุทธิ และการจ่ายเงินปันผล โดยที่กำไรสุทธิจะลดลงและการจ่ายเงินปันผลก็จะลดลง เห็นได้ข้อมูลการสำรวจเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับฐานะทางการเงินของบริษัทฯ กับตัวแปรทางการเงินต่างๆ ในอีก 12 เดือนข้างหน้า

พบว่า มีผู้ตอบจำนวนร้อยละ 22.9 ที่เห็นว่าแนวโน้มกำไรสุทธิของบริษัท จะลดลงระหว่าง -25% - 0% ขณะเดียวกันมีผู้ตอบร้อยละ 31.1 เห็นว่าการจ่ายเงินปันผลของบริษัทจะลดลงร้อยละ -2.5% - 0% เช่นเดียวกัน (ดูตารางที่ 2 และ 3)

ตารางที่ 2 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นเกี่ยวกับฐานะทางการเงินกับแนวโน้มกำไรสุทธิของบริษัทในอีก 12 เดือนข้างหน้า

หน่วย: ร้อยละ

อัตราการเปลี่ยนแปลงกำไรสุทธิ ในอีก 12 เดือนข้างหน้า	ความคิดเห็นเกี่ยวกับฐานะทางการเงิน			รวม
	ดีขึ้น	ลดลง	ไม่เปลี่ยนแปลง	
-50 to -26		5.2%		5.2%
-25 to 0	3.1%	22.9%	9.4%	35.4%
1 to 25	21.9%	19.8%	9.4%	51.0%
26 to 50	2.1%	3.1%		5.2%
>=51	2.1%	1.0%		3.1%
รวมทั้งหมด	29.2%	52.1%	18.3%	100.0%

ตารางที่ 3 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นเกี่ยวกับฐานะทางการเงินกับแนวโน้มการจ่ายเงินปันผลของบริษัทในอีก 12 เดือนข้างหน้า

หน่วย: ร้อยละ

อัตราการเปลี่ยนแปลงเงินปันผล ในอีก 12 เดือนข้างหน้า	ความคิดเห็นเกี่ยวกับฐานะทางการเงิน			รวม
	ดีขึ้น	ลดลง	ไม่เปลี่ยนแปลง	
-50 to -26		2.2%		2.2%
-25 to 0	8.9%	31.1%	8.9%	48.9%
1 to 25	13.3%	13.3%	8.9%	35.6%
26 to 50		4.4%	2.2%	6.7%
>=51	4.4%	2.2%		6.7%
รวมทั้งหมด	26.7%	53.3%	20.0%	100.0%

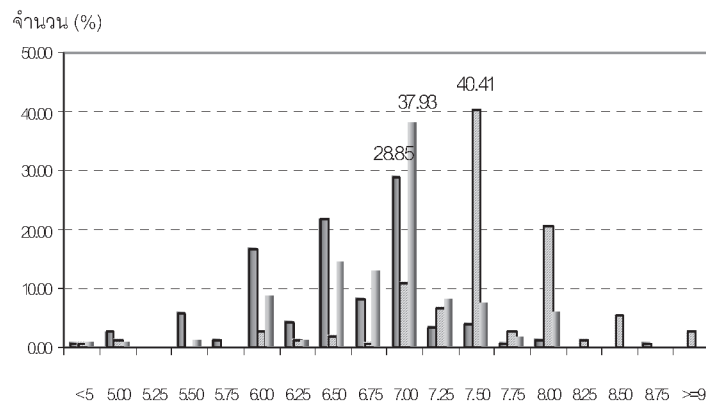
ผลการสำรวจยังพบว่า มีผู้บริหารทางการเงินสูงสุดประมาณร้อยละ 74.46 มองเห็นว่าเศรษฐกิจไทยยังอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่ดีนัก และมีประมาณร้อยละ 57.04 มีความเห็นเช่นเดียวกันว่าฐานะทางการเงินของบริษัทไม่แจ่มใส เนื่องด้วยมีปัจจัยเสี่ยงคือ อัตราแลกเปลี่ยนสถานการณ์ทางการเมือง และราคาน้ำมัน

สำหรับการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะตลาดหุ้นไทย พบว่า ผู้บริหารสูงสุดด้านการเงิน ร้อยละ 41.72 คาดการณ์ว่า ดัชนี SET ในสิ้นปี 2550 นี้ น่าจะอยู่ที่ระหว่าง 851 - 900 จุด และมีโอกาสสูงสุดถึง

ระดับ 1000 จุด และดัชนีคาดหวังว่าจะเป็นไปมากที่สุดโดยเฉลี่ยคือ ระดับ 823.30 จุด

ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มของอัตราดอกเบี้ย พบว่า ผู้บริหารสูงสุดด้านการเงินถึงร้อยละ 40.41 เห็นว่าถ้าอัตราดอกเบี้ยสูงกว่า ร้อยละ 7.50 จะเป็นผลเสียต่อธุรกิจ และคาดว่าอัตราดอกเบี้ย MLR ที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุดคือ อัตราดอกเบี้ยที่ร้อยละ 7.00 อย่างไรก็ตามมีผู้บริหารทางการเงินสูงสุดบางกลุ่มมองว่าอัตราดอกเบี้ย MLR มีโอกาสสูงสุดที่ร้อยละ 10.00

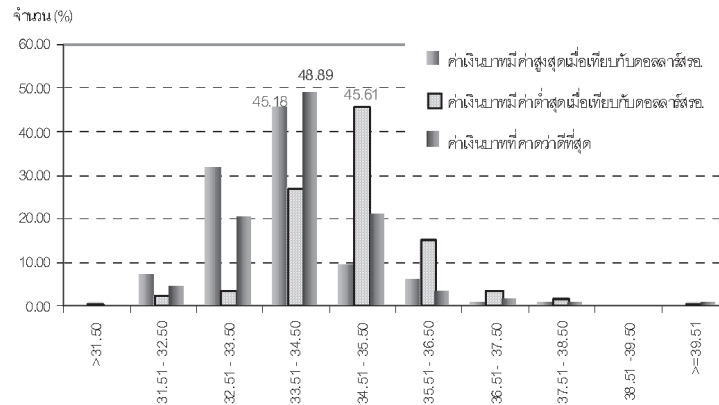
แผนภาพที่ 4 การคาดการณ์อัตราดอกเบี้ย MLR ณ สิ้นปี 2550

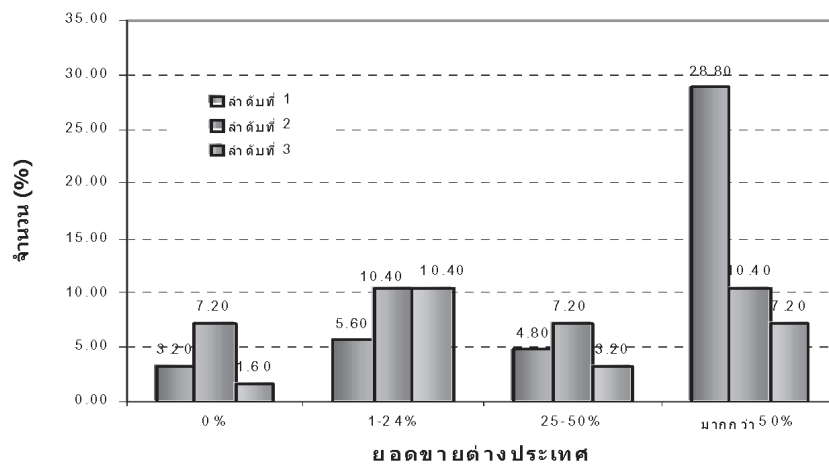
ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่าเงินบาทเมื่อเทียบกับดอลลาร์สหรัฐอเมริกา พบว่า ผู้บริหารสูงสุดด้านการเงินร้อยละ 48.89 เห็นว่า ค่าเงินที่คาดว่าจะดีที่สุดอยู่ระหว่าง 33.51 - 34.50 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ หรือโดยเฉลี่ย อยู่ที่ 34.22 บาทต่อดอลลาร์ สหรัฐฯ ทั้งนี้ค่าเงินบาทที่สูงสุดที่น่าจะเป็นไปได้ในปีนี้เป็น 30 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐฯ (ดูแผนภาพที่ 5 หน้าถัดไป)

ทั้งนี้ปัจจัยเสี่ยงที่มีต่อการดำเนินงานของธุรกิจ นั้น ผู้บริหารสูงสุดด้านการเงินเห็นว่าปัจจัยเสี่ยงที่จะส่งผลกระทบต่อการค้าเงินธุรกิจมากที่สุดคือค่าเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐอเมริกา โดยเฉพาะบริษัทที่มียอดขายจากต่างประเทศมากกว่าร้อยละ 50 จะมีความกังวลในเรื่องของอัตราแลกเปลี่ยนสูงมาก เห็นได้จากมีจำนวนร้อยละ 28.80 ของผู้ที่มียอดขายมากกว่าร้อยละ 50 ที่เลือกปัจจัยนี้เป็นอันดับหนึ่ง ร้อยละ 10.40 เลือกเป็นอันดับ 2 และร้อยละ 7.20 เลือกเป็นอันดับ 3 ปัจจัยเสี่ยงรองลงมาได้แก่ อุปสงค์ภายในประเทศ และราคาน้ำมัน (ดูแผนภาพที่ 6 หน้าถัดไป)

แผนภาพที่ 5 การคาดการณ์ค่าเงินบาทปี 2550

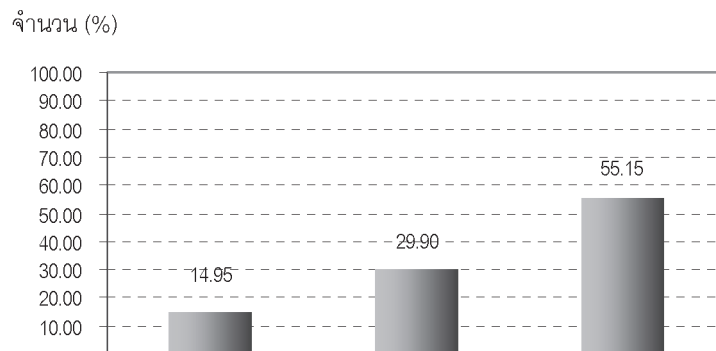
แผนภาพที่ 6 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเสี่ยงจากความผันผวนของเงินดอลลาร์กับบริษัทที่มียอดขายจากต่างประเทศ

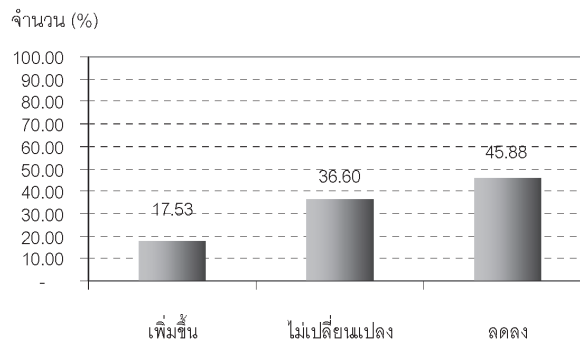
ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการคอร์รัปชันในภาครัฐ และภาคเอกชน ผลการสำรวจพบว่า ผู้บริหารสูงสุดด้านการเงินมีความเห็นว่ารัฐบาลชุดปัจจุบันมีปัญหาการคอร์รัปชันลดลง และมีความโปร่งใสมากกว่ารัฐบาลชุดเดิม

สำหรับในภาคเอกชน มีความเห็นว่าปัญหาการคอร์รัปชันและบรรษัทภิบาลไม่มีการเปลี่ยนแปลง (แผนภาพที่ 7-11)

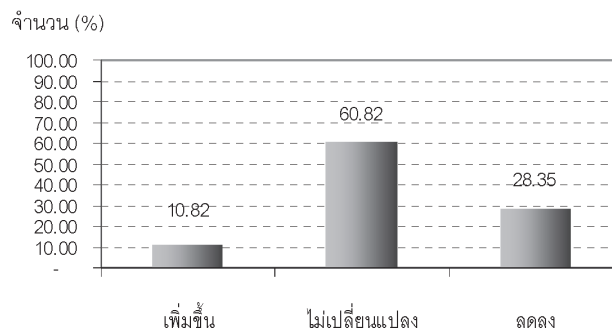
แผนภาพที่ 7 การเปรียบเทียบความรุนแรงของปัญหาการคอร์รัปชัน ระหว่างรัฐบาลชุดปัจจุบันกับรัฐบาลชุดเดิม

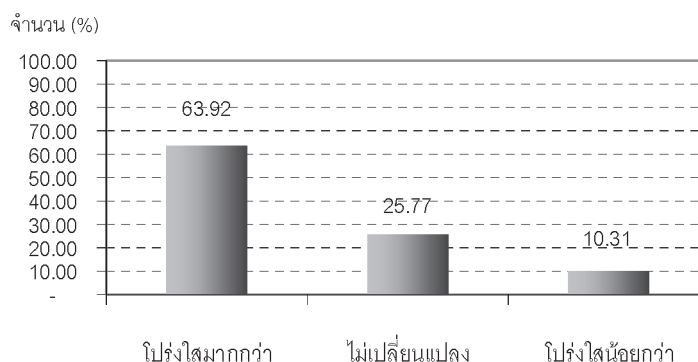
แผนภาพที่ 8 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มการคอร์รัปชันในภาครัฐ

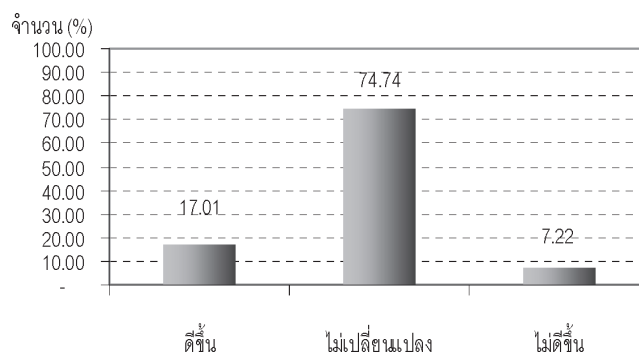
แผนภาพที่ 9 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มการคอร์รัปชันในภาคเอกชน

แผนภาพที่ 10 การเปรียบเทียบความโปร่งใสระหว่างรัฐบาลชุดปัจจุบันกับรัฐบาลชุดเดิม

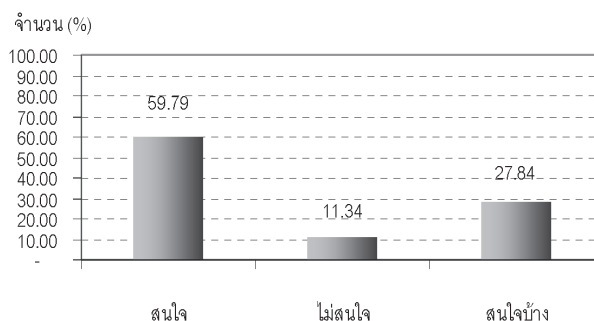
แผนภาพที่ 11 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบรรษัทภิบาลในบริษัทตั้งแต่มีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาล

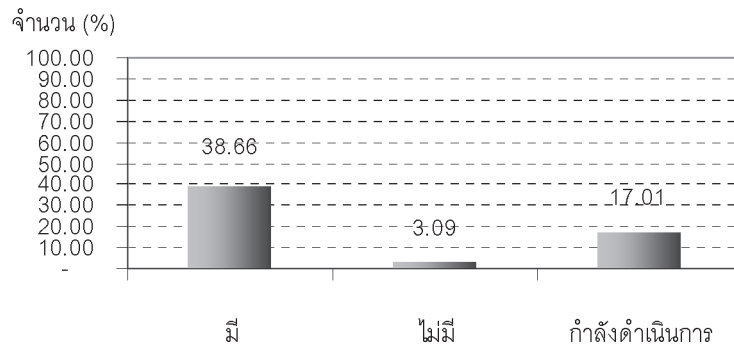
จากภาวะโลกร้อนที่เกิดขึ้นในทศวรรษนี้ จึงได้มีการสำรวจความคิดเห็นจากผู้บริหารสูงสุดด้านการเงินเกี่ยวกับภาวะโลกร้อนในแบบสอบถามด้วย ซึ่งก็พบว่า มีถึงร้อยละ 59.79 ของบริษัท/องค์กรที่เริ่มตระหนัก

ถึงภาวะโลกร้อนและการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม อีกทั้งมีการจัดเตรียมแผนงานและจะดำเนินการกิจกรรมเพื่อรองรับปัญหาดังกล่าวไว้บ้างแล้ว

แผนภาพที่ 12 ความสนใจเกี่ยวกับภาวะโลกร้อนและการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมของบริษัท

แผนภาพที่ 13 ในกรณีที่บริษัทให้ความสนใจเกี่ยวกับภาวะโลกร้อน บริษัทได้มีการจัดกิจกรรมหรือแผนงานรองรับหรือไม่

จากการสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารสูงสุดด้านการเงินทั้งในบริษัทจดทะเบียน และไม่บริษัทจดทะเบียน สามารถสรุปความคิดเห็นที่มีต่อภาวะเศรษฐกิจ และประเด็นสำคัญอื่นๆ ได้ดังนี้

- **ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพรวมเศรษฐกิจ** ผู้บริหารทางการเงินส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า เศรษฐกิจไทยใน ไตรมาสสุดท้ายของปี 2550 จะมีอัตราการขยายตัวที่ลดลง

ในด้านความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบของภาวะเศรษฐกิจต่อฐานะทางการเงิน ผู้บริหารทางการเงินส่วนใหญ่เห็นว่าฐานะทางการเงินจะลดลงในไตรมาสสุดท้าย

- **ความคิดเห็นเกี่ยวกับฐานะทางการเงินของบริษัทและผลกระทบต่อกำไรสุทธิและการจ่ายเงินปันผล** ผู้บริหารส่วนใหญ่เห็นว่า การที่ฐานะทางการเงินที่ลดลง จะมีผลกระทบต่อกำไรสุทธิ และการจ่ายเงินปันผล โดยที่ทั้งกำไรสุทธิจะลดลงและการจ่ายเงินปันผลก็จะลดลง

- **ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะตลาดหุ้นไทย** ผู้บริหารสูงสุดด้านการเงินส่วนใหญ่ คาดการณ์ว่า ดัชนี SET ในสิ้นปี 2550 นี้ สูงน่าจะอยู่ระหว่าง 851 - 900 จุด และมีโอกาสสูงสุดถึงระดับ 1000 จุด และดัชนีคาดหวังว่าจะเป็นไปมากที่สุดโดยเฉลี่ย คือ ระดับ 823.30 จุด

- **ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวโน้มของอัตราดอกเบี้ย** ผู้บริหารสูงสุดด้านการเงินส่วนใหญ่ เห็นว่าถ้าอัตราดอกเบี้ยสูงกว่าร้อยละ 7.50 จะเป็นผลเสียต่อธุรกิจ และคาดว่าอัตราดอกเบี้ย MLR ที่น่าจะเป็นไปได้มากที่สุด คือ อัตราดอกเบี้ยที่ร้อยละ 7.0

อย่างไรก็ดี มีผู้บริหารทางการเงินสูงสุดบางกลุ่มมองว่าอัตราดอกเบี้ย MLR มีโอกาสสูงสุดที่ร้อยละ 10.00

- **ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่าเงินบาทเมื่อเทียบกับดอลลาร์สหรัฐอเมริกา** ผู้บริหารสูงสุดด้านการเงินส่วนใหญ่ เห็นว่า ค่าเงินที่คาดว่าจะดีที่สุด

อยู่ระหว่าง 33.51-34.50 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ หรือโดยเฉลี่ย อยู่ที่ 34.22 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ ทั้งนี้ค่าเงินบาทที่สูงสุดที่น่าจะเป็นไปได้สิ้นปีนี้ คือ 30 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ

■ **ปัจจัยเสี่ยงต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจ**

ผู้บริหารสูงสุดด้านการเงินเห็นว่าปัจจัยเสี่ยงที่จะส่งผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจมากที่สุดคือค่าเงินบาทต่อดอลลาร์สหรัฐหรืออเมริกา โดยเฉพาะบริษัทที่มียอดขายจากต่างประเทศมากกว่าร้อยละ 50 จะมีความกังวลในเรื่องของอัตราแลกเปลี่ยนสูงมาก ปัจจัยเสี่ยงรองลงมา ได้แก่ อุปสงค์ภายในประเทศ และราคาน้ำมัน

■ **ปัญหาการคอร์รัปชันในภาครัฐและภาคเอกชน**

ผู้บริหารสูงสุดด้านการเงินมีความเห็นว่ารัฐบาลชุดปัจจุบันมีปัญหาการคอร์รัปชันลดลง และมีความโปร่งใสมากกว่ารัฐบาลชุดเดิม สำหรับในภาคเอกชน มีความเห็นว่าปัญหาคอร์รัปชันและบรรษัทบรรษัทภิบาลไม่มีการเปลี่ยนแปลง

■ **ความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะโลกร้อน** ผู้บริหารสูงสุดด้านการเงินส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าบริษัท/องค์กรได้ตระหนักถึงภาวะโลกร้อนและการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น และได้มีการจัดเตรียมแผนงานและจะดำเนินการกิจกรรมเพื่อรองรับปัญหาดังกล่าวไว้บ้างแล้ว

จากผลการวิจัยที่พบว่าผู้บริหารสูงสุดด้านการเงินทั้งในบริษัทจดทะเบียน และไม่ใช่ว่าบริษัทจดทะเบียนมีความเห็นสอดคล้องกันในเรื่องแนวโน้มทางเศรษฐกิจและภาวะการเงินว่าผลประกอบการของบริษัทจะลดลงและส่งผลกระทบต่อกำไรสุทธิ และเงินปันผล *ดังนั้น ผู้บริหารควรวางกลยุทธ์ที่จะเตรียมรับสถานการณ์ ดังกล่าวทั้งในด้านของต้นทุน และรายได้ ส่วนในเรื่องของปัจจัยเสี่ยง ผู้บริหารส่วนใหญ่เห็นว่าปัจจัยที่มีผลกระทบมากที่สุด ได้แก่ อัตราแลกเปลี่ยน ซึ่งผู้ส่งออกน่าจะได้รับผลกระทบมากจากการแข็งค่าของเงินบาท การเตรียมตัวรับสถานการณ์ รวมทั้งการกระตุ้นมาตรการของรัฐจึงเป็นภารกิจหนึ่งของภาคธุรกิจ*